

Zneužívání: 79. Může být modlitba zneužíváním?

Zneužívání

Může být modlitba zneužíváním?

Konzervativní křesťanský muž "s modlitbou" [zmlátí svou manželku](#) jako křesťanskou "kázeň a disciplínu". Křesťanská instituce se "modlí" za ty, kteří v rámci restrukturalizace přijdou o práci. Křesťanský zaměstnavatel se modlí, aby podpořil svůj program, místo aby se jeho zaměstnancům dařilo. Církev se "modlí" za lidi, které vytlačuje ze svého společenství - ať už jde o bezdomovce nebo matku samoživitelku.

Pokud strávíme nějaký čas mezi křesťany, nebude trvat dlouho, než narazíme na lidi, kteří zraňují, nebo než narazíme na lidi, kteří ubližují druhým. Může být modlitba občas dalším nástrojem, který používáme k působení bolesti, místo abychom ji uzdravovali? Může být modlitba spíše způsobem, jak se vyhnout svému hříchu, než abychom ho litovali a vypořádali se s ním? Může být modlitba spíše formou zneužívání než prostředkem proměny?

Nechápejte mě špatně. Modlitba je mocná křesťanská disciplína. Ježíš nás učil modlit se (Mt 6,9-13; L 11,1-4). Modlil se také těsně před svým ukřižováním a během něj (Jan 17; Mt 26,36nn; L 23,34). Modlitba je Boží dar.

Myslím si však, že existují i případy, kdy naše dobře míněné modlitby mohou být zástěrkou pro naše vlastní hříchy, ne-li zneužití - ať už jde o hříchy z nedbalosti, jako když muž zneužívá svou ženu v rámci "duchovní" praxe, nebo o hříchy z opomenutí, jako když nepomáháme chudým nebo neprojevujeme lásku těm, kteří jsou nám nepohodlní.

Modlitba nám pomáhá cítit se lépe v chudobě nebo v situaci druhého člověka, přesto ji používáme k racionalizaci nečinnosti a k zakrytí nespravedlnosti nebo nedostatku lásky. V případě zneužívajícího manžela může být modlitba nástrojem k ospravedlnění zneužívání a zduchovnění něčeho, co v žádném případě není Boží vůlí.

Něco je špatně, když používáme modlitbu k tomu, abychom se cítili lépe, aniž bychom byli pohnuti ke změně situace. Něco je špatně, když druhé současně marginalizujeme – dokonce jim násilně ubližujeme – a zároveň se za ně “modlíme” ve snaze vyhnout se svému hříchu.

Takové modlitby jsou stejně prázdné jako ty, které pronášejí “žvanící” pohané, protože “si myslí, že budou vyslyšeni pro mnoho svých slov” (Mt 6,7). V podstatě bereme Boží jméno nadarmo a Písmo slibuje, že “Hospodin neučiní bez viny nikoho, kdo zneužívá jeho jméno” (Ex 20,7).

Ježíš nás zcela jistě učil, abychom se modlili za své nepřátele (Mt 5,44), ale Ježíš nikdy neřekl, že máme modlitbu v podstatě využívat k tomu, abychom se chovali jako nepřátelé a zároveň jim při modlitbě způsobovali utrpení. Modlitba nikdy nemá být náhradou přímé péče nebo nástrojem ospravedlnění utrpení ze strany utlačovatele.

Když jsem kvůli plánované výstavbě (a navzdory tomu, že jsem pracovala) musela v létě zůstat legálně bez domova, křesťané s dobrými úmysly a srdcem se za mě modlili, ale jen velmi málo křesťanů nabídlo vedle modliteb i praktickou péči, i když bylo v jejich moci okolnosti změnit nebo zlepšit.

Někteří z těch samých lidí, kteří se modlili, bohužel (i když v mnoha ohledech neúmyslně) tyto okolnosti také vytvářeli. Abych byla spravedlivá, kolikrát bylo mé vlastní srdce bezcitné ve světě, který křičí nouzí? Kolikrát jsem byla příliš zaneprázdněna? Kolikrát jsem byla slepá nebo neúmyslně ubližovala druhým?

Když se mladá, čerstvě pokřtěná svobodná matka s dětmi nedokázala snadno a rychle vymanit z partnerského vztahu, byla vyhozena ze sboru. I když jsem silným zastáncem smluvní sexuální etiky, která vyhrazuje sex jako dar pro manželství, jsem také zastáncem křesťanských ctností trpělivosti a přítomnosti, když lidé bojují.

Co kdyby sbor trpělivě vyčkal a pomohl jí situaci zpracovat a vymanit se z ní a dal jí tak možnost pokračovat? Partner bil ji i její děti a sbor ji v podstatě nechal napospas této situaci. Zároveň jsem si jistá, že ti samí křesťané, kteří ji vyhodili ze svého společenství, se za ni také modlili. Jakou hodnotu mají modlitby bez lásky, přítomnosti a trpělivosti někomu pomoci? Byla naše vlastní proměna vždy okamžitá?

Jindy se můžeme cítit povoláni dělat věci, které druhým i nám samotným způsobují bolest, i když nejde o jasný případ našeho hříchu – například když instituce musí někoho propustit. Možná bychom se v takových případech měli modlit za naše společenství a za poškozené lidi.

Na druhou stranu bychom možná neměli s těmito modlitbami pochodovat na veřejnosti nebo před dotyčným člověkem, protože mu zároveň ubližujeme. Propojování duchovních praktik s přímou bolestí způsobenou naším jednáním má potenciál ještě více poškodit někoho, kdo už tak dost trpí.

Přinejmenším bychom si měli uvědomit, že situace vyžaduje mimořádnou citlivost a péči, kterou sami nejsme schopni nabídnout, pokud nejsme připraveni tyto modlitby doplnit obětavým převzetím místa dotyčného (což je podle pravidel většiny institucí pravděpodobně nemožné) nebo najít jiný kreativní způsob, jak zmírnit bolest způsobenou okolnostmi praktickou pomocí.

Jako křesťané – jako Boží děti – máme dar neomezeného přístupu k našemu Abba Otci, který nás milostivě vyslyší (Ř 8,15). Nesmíme však jednání, které je ve skutečnosti sobectvím a zástěrkou pro ubližování druhým, nesprávně označovat za “modlitbu” a překrucovat tak tento krásný, milostivý dar od našeho Pána.

Laura Rector

Laura Rector

Laura Rector

Laura Rector je přidruženou odbornou asistentkou křesťanské etiky na *Fuller Theological Seminary* v Pasadeně v Kalifornii.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)